

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Cf. regulamentului de aplicare a tarifului comercial, categoria V.

Unitatea

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foale înscrise în Registrul de
Publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2—1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 500 Lei
Pe 6 luni . . . 280 Lei
Pe un străinătate 1000 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare săptămână

Răspuns românesc

Gazetele de ieri au adus, la loc de frunte, rândurile ce urmează:

„După ce presa ungară a simulat câteva zile voința de respectare a României și a regiunii căreia aparține, recomandând înțelegerea, în ziua de 3 Martie Academia Teologică Greco-Unită de la Cluj a fost atacată de către studenții unguri, în numele „culturii milenare”, al „credinței romanice” și al tradițiilor Coroanei Sf. Ștefan.

Profesori și studenți români au fost bătuți și răniți, iar întreg seminarul a fost devastat.

Un student a scuipat în față pe Prea Sfințitul Episcop Hossu, în numele aceluiași „respect al Bisericii și al credinței creștine”, de care propaganda ungară vorbește de la Sf. Ștefan și până azi.

Aceiași manifestați au spart geamurile locuinței d-lui Emil Hătieganu, de la Cluj.

Deasemenea, d. Iacob Moldovanu, directorul Băncii românești din localitate, a fost atacat și grav bătut. Numeroși teologi au fost maltratați. În centrul Clujului s'au desfășurat două manifestații împotriva Românilor.

În același timp ziarul „Ellenzék” din Cluj, pretextând un incident petrecut la Brașov, față de care guvernul și autoritățile române au seseră cea mai absolută imparțialitate, redeschide atacurile împotriva noastră, încercând să dea acestor incidente și ofense grave valoarea unei replici.

La toate acestea avem de spus deocamdată numai atât:

Guvernul român își face datoria, și răspunsul va fi dat la timp, nu numai acestor acte, ci tuturor acelor suferite de Românii din Transilvania, de la 1940 și până azi.

Cei zece din Săptămâna

P

op, O. S. Vasile

Privind cu ochii credinței acest război, ne vom da seama, că, în ultima analiză, neamul omenesc suferă din cauza crizei morale, în care se sbate: S'a îndepărtat de Dumnezeu și de legile fundamentale așezate de El pentru societatea omenească, îndeosebi de ceea ce se numește dreptate și iubire. Mii de nedreptăți și fărâdelegi, și ura, care s'a instăpânit în largul lumii, a trebuit să provoace la un moment dat, — ca pe vremuri potopul sau ca peste Sodoma și Gomora focul, — pedeapsa războiului celui mai crâncen, care a fost vreodată pe pământ.

Țara noastră, cu poporul ei blajin și iubitor de dreptate, care nu râvnește la cei al altuia, și care nu urește pe nimeni, a fost târâtă în acest vârtej cumplit, și încă nu știm, după suferințele trecute și prezente, ce-i este sortit să mai suferă în viitor.

La orice caz, fiind înșine în război, și având focul lângă hotare, datori suntem să facem totul, ca Domnul Dumnezeu să cruțe această țară. Ne avem și noi păcatele noastre, cari ațâță mânia dumnezească asupra-ne, și astăzi nu trebuie prea mult, ca aceasta mânie să se și descarce, căci astăzi Domnul face judecată pe pământ, peste țări și neamuri, peste sate și orașe, peste familii și indivizi singuratici; ba chiar și înăuntrul Bisericii Sale lovește fără milă biciul lui Hristos, pentru a o curăți de toți slujitorii ei uitați de sine. Se prăbușesc biserici, se surpă altare, preoți și creștini nevinovați sunt persecutați și uciși, ca cei ce rămân să și dea seama, că dacă în creanga verde așa se întâmplă, cea uscată cu atât mai vârtos nu va putea scăpa de sub mânia dreptății divine.

Da, avem și noi păcate destule, intra et extra Ecclesiam, și nu ar fi de mirare, dacă mătura cea mare s'ar abate și peste țara noastră.

În mijlocul tuturor acestor convulsii ale lumii de astăzi însă, noi ne aducem aminte, că Dumnezeu ne este: Tată, că Hristos ne e: Mântuitor. Dumnezeu nu vrea pierirea celui păcătos, ci așteaptă să se întoarcă la El, și va fi cruțat. Ninive era sortită peririi, dar pentru pocăința poporului de acolo, a fost cruțată. Dacă Domnul vrea să judece și această țară a noastră, oare noi nu putem face ca Ninivitenii?... Nu putem oare, ca prin elanul nostru de pocăință colectivă, să abatem mânia lui Dumnezeu de la noi? Oare nu s'ar putea designa vre-o zi generală de ajun și fapte de pocăință, în fiecare lună, pentru iertarea noastră și cruțarea țării noastre?...

Aceasta nu se poate, vor zice unii. Cine-și poate închipui, că un atare ordin bi-

sericesc v... cultare generală?... Ei bine... jumătate, ori un sfert din... și tot va fi mare lucru.

Ne aducem doar aminte, că Sodoma și Gomora și celelalte câteva orașe au fost osândite la perire prin foc pentru mârșavele lor fărâdelegi. Cu toate acestea Domnul a fost gata să le cruțe, dacă se vor afla zece drepti în ele. Dar nu s'au aflat, deși locuitorii acestor orașe trebuiau să fie câteva mii.

Avem deci o făgăduință precisă a lui Dumnezeu. Dacă se vor afla zece drepti în țara aceasta, în proporție cu numărul locuitorilor ei, va fi cruțată. Care este această proporție, noi nu știm. Știm însă, că, cu o stăruință oarecare din partea celor mai mari ai noștri, cum și din partea celor buni, această proporție se poate ajunge. Să nu fie sat, să nu fie sector de oraș, să nu fie instituție, școală, fabrică; să nu fie categorie de clasă socială: preoți, profesori, medici, avocați, meseriași, comercianți, plugari, în sânul cărora să nu se afle cei zece drepti imblânzitori ai mâniei divine. Și dacă acești zece vor mai mulți cu atât mai bine.

Și fiind vorba de cei zece, în sens mai larg, cari s'ar afla să facă ziua colectivă de ajun și de fapte de pocăință, de ce nu s'ar putea afla și dintre aceștia un număr de zece, în sens mai restrâns, cari să pășească pe calea unei vieți de eroism, slujind lui Dumnezeu cu inimă sinceră și dreaptă, fără compromisuri și lașități, fideli lui totdeauna între orice împrejurări și cu orice riscuri, chiar dacă ar fi să-și piardă averea și viața?... De ce nu s'ar putea reedita, în acestea crâncene vremuri, macar în unii din noi, viața generoasă și eroică a primilor creștini, pentru cari Dumnezeu era totul, și Căruia erau gata să-i jertfească totul, fie și viața lor, ca martiri?

Nici un defetism nu e justificat în această privință. Te întreb pe tine, intelectual român, ce te împiedecă să fii întreg al lui Dumnezeu?... Interesele familiare, riscuri, îndatoriri sociale, etc?... Dar oare nu Dumnezeu este supremul Cărmuitor al destinelor fiecărei familii și al fiecărui om?... Trebuie să ai curajul, să fii cu totul fidel lui Dumnezeu și îndatoririlor tale de creștin; iar dacă sunt și riscuri, înseamnă, că trebuie să porți un război. Dar binele imens pe care îl primesc alții, pe urma jertfei tale, precum împărăția cerului, pe care o primești tu, merită truda acestui război.

Nu te orienta după alții, dacă te aproabă sau nu: tu iați hotărârea cu inimă generoasă și curajoasă și pornește la drumul eroismului, și fii unul din cei zece drepti, chiar dacă

nu vei vedea nici unul dintre ei în preajma ta. Nimeni nu-și poate face închipuire, cât de greu trage în cumpăna dreptății dumnezeiești o singură rugăciune, o singură faptă bună a celui drept. Un sat, un oraș întreg se poate salva, un suflet agonizant se poate mântui pe veci, prin o singură „Născătoare” rostită din inimă.

Să luăm seama, fraților, căci nu avem timp de pierdut. Spre mieznoapte cerul se roșește tot mai mult a primejdie. Preasfânta Fecioară ne dă avertismente, și ne chiamă stăruitor lângă Sine. Mama vrea să-și adune puii sub aripi, căci se apropie furtuna. Ce altceva înseamnă consfințirile către Inima Ei nepătată, decât aceasta? Ea ne iubește și ne va salva, dacă vom înțelege cu toții chemarea ei tainică, și dacă, între acești mulți fii ai ei, se vor afla și cei zece eroi, gata la martiriu, pentru Dumnezeu, pentru Isus și Biserica lui, pentru Preasfânta Fecioară și pentru sufletul lor.

În aceste timpuri de războiu total, de radicale prefaceri, de înclăstare sălbatică, în care lupta se dă pentru a fi sau a nu fi, și în care Biserica lui Hristos se aseamănă cu o corabie bătută de toate vânturile cu luptătorii ei sângerând din mii de derane: creștinii indiferenți, cari își trăiesc viața din compromisuri și lașități, creștinii, cari continuă să slujască la doi domni, nu mai au loc. Aceasta se referă și la preoți și la mireni. Judecata se va începe dela Casa Domnului, și va continua la ceilalți.

În fața comuniștilor integrali și gata la orice jertfă, Biserica trebuie să pună frontul creștinilor integrali și eroici. De astfel de preoți, de astfel de soldați are lipsă astăzi Hristos. Preasfânta Fecioară ne chiamă la viața eroică, sub steagul Ei.

Să ne înrolăm fără amânare!

Datorința de a predica toată Legea Domnului. Acest adevăr îl lămurește P. S. Ioan Bălan al Lugojului în ultima sa scrisoare pastorală către clerul eparhial. Voind să se asigure că sugestiile acestei pastorale vor fi nu numai luate la cunoștință, ci și înfăptuite, înaltul Ierarh a rânduit, ca: 1. Începând cu Dumineca Tomei din anul acesta, în fiecare biserică parohială și filială să se propună sistematic întreaga învățătura creștinească: toate dogmele, toate poruncile și toate mijloacele harului.

2. Aceste învățături se vor face în Duminecile de peste an, afară de sărbătorile împărătești și de alte ocazii, ca hramul, când obiectul va fi liber. Prima parte, dogmele, vor începe în însași Dumineca Tomei.

3. Fiecare preot își va face un plan special, ținând seama de un îndreptar bun și de nevoile parohiei, căci la orașe, intelectualii și chiar meseriașii vor avea lipsă de o dezvoltare mai pe larg a unor adevăruri de credință și de cambasterea unor erezii ori obiceiuri rele, cari la sate vor trebui tratate mai puțin, ori chiar neglijate.

4. Acest plan va fi prezentat Preaonorărilor Vicari Foranei, respective Multonorărilor Protopopi, cât mai îngrabă, pentru a putea primi aprobarea, și mai ales povețe foarte utile.

5. Toți purtătorii oficiilor districtuale sunt datori să raporteze până la 1 Mai 1944 de felul cum au fost întocmite planurile, indicând pe cei recalitrați, cari vor fi pedepsiți cu amendă în bani.

Frații Preoți vor găsi la preoții mai bătrâni catehismul mare al lui Deharbe și al lui Spirago; le vor fi de folos Predicile lui Petru Maior, colecția mai veche a „Cuvântului Adevărului”, predicile lui Toth traduse de Emil Tătar; Explicarea apostolilor și evangheliilor de Iuliu Maior. Mult folos vor trage din Catehismul Român.

Blajul „neospitalier”

Cea mai nouă acuză ce se aduce Blajului este lipsa de ospitalitate.

Cel ce pășește pentru întâia dată în Blaj, — adus aici de vitregia vremii sau de slujba ce i-s'a încredințat — ajunge un asfalt de acuzator, în urma unui proces sufleteș ce trece prin trei faze.

El cunoaște fama Blajului. Nu poate exista intelectual român care să nu fi simțit vreodată, la școală sau cu prilejuri de românească sărbătoare, freamătul de gândire și suflul de naționalism pornit de atâta vreme din micul orașel, unde s'a aprins scânteaia luminării oropsitului popor valah, și unde a avut juruința izbăvirii de sub jugul nedreptului supritor. Ecoul acestui freamăt mai dăinuiește încă în cărți, în monumente, în spirit românesc, în România Mare. — Dar printre ciudată prizmă perceptivă — tendențios lu crată și de materialismul ce practic stăpânește atâtea minți și suflete, și de forța brută care deodată cu războiul se impune tot mai mult ca o valoare ce trebuie să primeze — calitățile lăuntrice nu se simt decât dacă apar simțurilor — mai mult decât gândirii — ca niște grandioase manifestări materiale. Ca și când bogățiile interioare nu le-ai putea găsi decât în visterii de piatră sau metal cioplite de tehnica modernă. — Astfel micul și sărăciosul Blaj deziluzionează dela prima întâlnire pe ceice s'au așteptat „să vadă, în sfârșit, Blajul”. Căci nu văd nici palate, nici prăvăli strălucitoare, nici cinematografe cu atrăgătoare reclame, nici forfot de toalete pe strădălată primul element ce încearcă pe noul sos în Blaj: desamăgirea.

La aceasta se adaugă apoi imediat: vorbăriea de rău (a doua fază). Din interes sau din țigănescul spirit de a critica orice, din îngâmfare rănită, sau mai știu eu din ce altă meschină socoteală, Blajul are defăimător

FOIȚA „UNIRII”

Călătoriile

episcopului Niceta de Remesiana în Italia

de Pr. Dr. Ioan Stanciu

Episcopul Niceta de Remesiana, din Dacia, supus metropolitului de Sardica (Sofia Bulgariei), a fost în Italia în 398 și 402.

Isoarele istorice pentru aceste călătorii sunt: Epistola 28 către Sever a sfântului Paulin de Nola († 431) și poema 17 și 27 a aceluia.

1) Poema 17 „lui Niceta care se întoarce în Dacia” se referă la prima călătorie. Constă din 333 versuri. Importante pentru noi sunt cele următoare:

— „Pleci de acum și grăbind ne părăsești, Dar aceia ale căror ținuturi le părăsești numai, Pururea cu gândul vor fi la tine.

— „Deci pleci, fiindcă te cheamă, îndepărtata țară în care locuiești, dar și la noi rămâi sfinte Niceta, căci deși pleci, noi te păstrăm în inimi.

— „Du-te, aducându-ți aminte de noi, și mergând rămâi cu sufletul la noi; iar în schimb, ceace noi avem în suflete, poartă și du cu tine.

— „O țară și popoare prea fericite, la cari te întorci acum, și pe cari prin prezența și cuvântul tău, îl va cerceta Hristos!

Dela Canusiu (Apuglia) va trece prin marea Adriatică la Epir, de unde:

— „Trecând prin Filippi și câmpiile Macedoniei, prin Tomis și prin Scupi, vei ajunge oaspele Dardaniei, aproape de patria ta.

Călătoria dela Filippi la Tomis și la Scupi, nu poate fi fără motiv important, adecă o misiune primită dela Papa Siriciu (384-399), către episcopii acestor cetăți.

— „O, cum va răsună de bucurie acel ținut, unde tu pe cei din amorțeață îi înveți, cum Hristos pe neamurile sălbatece le înblânzește și le supune, unde bruma deselor râuri, pe cei dela țărni îi ține legați, în marginile ținutului lor.

— „Cu focul superior al dragostei, tu desgheți mințile cele rigide, căci precum este pământul lor, tot așa de impietrite sunt și inimile lor.

— „Iar Besii cei mai tari decât ghiața, acum deveniți oițe, sub conducerea ta, se adună în lăcașul păcii.

— „Tu ești părintele întregului ținut. La un semn al voinții tale, Scitul se înblânzește, și chiar sălbatecul furios, după învățătura ta, își pune pieptul în fața primejdiei.

— „Alcargă Geții și amândouă neamurile Dacilor,

celce locuiește în ținutul de mijloc, precum și cel foarte acoperit cu păr de bou, care locuiește la țărni.

— „Prin tine toți barbarii, din acele ținuturi tăcute, învăță să laude pe Hristos cu inimi romane,

și să trăiască în curăție și pace plăcută.

— „Laudă ție Niceta, bun serv al lui Hristos, care ți-a dat darul, ca pietrele să le transformi în stele, și din stânci să edifice temple vii.

2) Poema 27 (a 9-a pentru sărbătoarea sfântului Felice de Nola † 14 Ian. 250) se referă la revenirea lui Niceta la Nola, în 402.

Importante pentru noi sunt versurile 330, 331, 333 și 334:

— „Spune, te rog, te-ai întors?

— „Și rămâi la mine Niceta?

— „Te-ai întors, în sfârșit, în al patrulea an [la mine]

— „Mulțumesc lui Hristos că și târziu te-a întors

La Nola, sfântul Niceta a mers la mormântul sfântului Felice, din ocazia sărbătorii 14 Ianuarie. Dar de sigur, la Nola a mers și trecere spre Roma, la mormântul sfântului Petru și în vizită la Papa Inocențiu (401-417).

3) Epistola 28 către Sever din 402 sfântului Paulin de Nola, ne îndreptățește să credem călătoria sfântului Niceta și la Roma.

— „Pe tine (Sever) te-am făcut cunoscut și venerabilului și preainvățatului episcop Niceta, care a venit din Dacia, care cu toată dreptul trebuie să fie admirat de Romani”.

Ori, admirat de Romani nu putea fi Niceta, dacă Romanii nu l-ar fi văzut.

Astfel contribuie sfântul Paulin de Nola la cunoștințele noastre, ajutându-ne să știm ceva mai mult despre sfântul Niceta de Remesiana, sufragane al metropolitului din Sardica de care ținea și nordul Dunării, adecă Dacia Traiană.

săi. Noul sosit începe astfel „să cunoască” Blajul: oameni închiși în crustă de vechi tradiții, oameni neînțelegători ai vremii, oameni neprimitori... Și de fapt omul nostru caută o locuință și nu găsește ușor. Se infurie (faza a treia), și scrie la gazete, continuând bârfeala: oraș păcătos și neospitalier!...

Celce vine la Blaj și caută aici altceva decât ceea ce are Blajul, cred că rămâne nemulțumit. Omul de suprafață se mulțamește cu ceea ce atinge cu piciorul, și nu caută să pătrundă în adâncimile de comori blăjene.

Că nu i-se deschid imediat ușile? E adevărat. Dar cum să se deschidă dacă nu sunt? Ungurii n'au avut nici un interes ca Blajul să crească ca oraș (sufletul însă nu i-l-au putut robi). Guvernele române de politicieni aveau alte treburi decât să se gândească la orașelul format din dascăli și preoți. Aici sau nu găseau aderenți politici, sau cutare ministru era supărat pe cineva din Blaj, și acestea erau motive „grave” ca să nu se ajute nici vestita bibliotecă — comoara națiunii — și nici una din instituțiile blăjene de cultură. De altfel pentru școlarii săi Biserica a clădit localuri impunătoare, iar pentru pușinii săi locuitori, Blajul nu era nici prea încăpător și nici insuficient. — Deodată însă Blajul devine capitală de județ. Populația lui crește, dar orașul rămâne aproape tot cu același număr de edificii. În timp ce în alte părți se construiau palate administrative pentru primării și notariate rurale, pentru prefectura, Banca Națională, administrația financiară din Blaj, nu s'a clădit nici un edificiu. S'au strâmtorat toate pe unde au putut.

Vine apoi și nenorocirea din 1940. Mii de refugiați se înghesue și ei în Blaj. După ei sosesc unități de armată, cărora li-s'a pus la dispoziție clădiri destinate pentru școli. Unde mai există un oraș cu instituții care să nu fie ale Statului, și care să fi pus la dispoziția armatei atâta local ca în Blaj? Aici la Seminarul teologic, Reg. 40 artilerie de ani de zile trăește în perfectă înțelegere cu gazdele sale. Internatul liceului comercial de băieți este cu totul la dispoziția armatei. Armată este și la liceul de băieți și la școala normală de băieți. La școlile de fete a fost un spital militar, care dacă s'a sistat n'a fost nici din vina călugărițelor ce conduc clădirea, nici din vina infirmierelor voluntare: doamne și domnișoare din Blaj. — Școala Bisericii Blajului, înțelege nevoile Țării și-și face datoria.

Iată un lucru ce trebuie înțeles de ceice nu găsesc ușor alese locuințe în Blaj.

Și mai trebuie înțeles ceva. Trebuie înțeles Spiritul ce domnește aici. Atât Biserica Blajului (care e conștiu că este, reprezintă și a contribuit cu ceva la Țara asta, făurită prin jertfa luminată), cât și școlile pe care le are — singurele, dar mândrele lui comori — fac ca peste orașul de lângă istorica Câmpie, să plutească o adiere de cucernicie și meditație, de smerenie și rugăciune. — Ori, unii dintre ceice au trecut prin Blaj, abia sosiți aici, se prezentau: „de acum eu sunt dumnezeul Blajului”, iar alții interesându-se de șefii autorităților cărora să le facă vizite, când li-se amintea de Mitropolitul, răspundeau: „asta să vină el la mine"... Dacă îngâmfații se lovesc de spiritul Blajului, e de mirare că se simt străini în el?...

Și să mai notăm un lucru pe care Blajul, educator de multe generații, îl simte. Statistica serviciului sanitar al orașului arată că în anul 1936 procentul bolilor venerice aici era 0. De atunci însă acestea și altele s'au înmulțit. Acest fapt, precum și marele număr de locuitori din satele din jur, cer, dacă nu mai mult, cel puțin un spital mai mare decât

cel existent și mai bine înzestrat. Dar și această nevoie a Blajului cine o simte? După multe intervenții la cei în drept, Blăjenii au constatat cu mulțumire că într'un loc foarte potrivit să sapă temelile noului spital, care are să contribuie la oprirea flagelului de boli. Bucuria însă le-a fost scurtă. Săpăturile nu s'au făcut decât să îngroape în ele planul a cărui realizare trebuia să aducă atâta bine populației ce se vede tot mai părăsită...

Blajul își are deci necazurile lui și motivele lui de supărare.

Să nu i-se pretindă mai mult decât poate. Mai ales că obligațiile civice presupun întotdeauna o dreptate distributivă.

E. P.

Pentru orfanii de războiu din Obreja. Orfanii de războiu, adunați în Orfelinatul „Providența” din Obreja, încep a simți bunăvoința inimilor generoase, cari, din prisosul dat lor de Dumnezeu, au făcut parte și acestor orfani, atât de avizați la contribuțiile benevole ale publicului. Iată numele generoșilor donatori:

Câte 20 000 Lei: Prefectura jud. Alba (dar de Crăciun) și d. inginer Borda din Reșița (ca rată a întreținerii unui orfan de războiu). — Lei 10.000: Dr. Teodor Stanca, medic în Denta, Lei 8000: Maria Dr. Doboși, Bogata; Lei 5000: Eugenia P. Baltariu, Timișoara; Lei 4000: Pr. Iuliu Gherman, Sâmboleni. Câte 2000 Lei: Dș. Maria Angelin, București; Maria Mărgineanu, București; Pr. Ioan Vlad, Glânboaca (a mai dat și un alt dar de mare preț). Câte 1000 Lei: Luiza Cheșa, Intregalde; Pr. Șt. Medveșanu, Ploești; O învățătoare din Zaul de Câmpie; Văd preoteasă Elena Brumar, Turda; Lucia Olaru, Târnăveni. Alte sume: Pavel Pușcașiu Târnăveni, 985 Lei; Alex. Pop, Târnăveni 700 Lei; Maria Busoiu, Dâmbău, 400 Lei și Maria Pop, Târnăveni, 400 Lei. — Bunul Dumnezeu să răsplătească jertfa lor, adusă pe altarul milei creștinești.

Presa noastră și sprijinirea ei

Sugestii pentru Dumineca a Treia din Paresimi de Șt. B. Dragu

Din timpurile îndepărtate, Biserica cea adevărată a lui Hristos, cu vreme și fără vreme, a stăruit pentru înființarea presei creștine, care este cel mai puternic factor de a răspândi adevărul și a combate multele atacuri, ce vin din partea celor nesocotiți. În țările catolice din apus, cu sacrificii bănești importante, de mult a și luat ființă o presă creștină puternică, dinamică și creatoare de curente primenitoare de viață nouă. Evident apariția ei nu totdeauna a fost rodul unei lungi și binechibzuite acțiuni, ci adeseori a văzut lumina zilei silită de împrejurări vitrege, ce au dat năvală peste Naia Nazarineanului. Amintim doar Germania, unde la 1873, când Kulturkampful a început să incolțească catolicismul, Biserica lui Hristos n'are decât 5—6 ziare cotidiene. În fața primejdiei, presa catolică s'a întărit, încât pragul secolului 30-lea Biserica Catolică germană a trecut cu 880 organe, dintre cari opt apăreau de două ori pe zi. Dar irelevant care a fost ideea motrice, important este că astăzi în apus stă de veghe la datorie o presă curată, creștină care aduce nebănuite foloase „Adevărului evanghelic”.

Ideia unei prese creștine, care zilnic să se facă ecoul vrierilor noastre, de mult s'a ventilat la noi. Chiar și în coloanele acestu, ziar condeie autorizate au publicat articole

substanțiale, cari toate conchideau arătând necesitatea arzătoare a unui cotidian al Bisericii noastre. Acest desiderat l-a îmbrățișat și Agru-l când în 1938 a cerut, iar Episcopatul a aprobat ca *Dumineca a Treia din Paresimi* să fie închinată și presei bune, cu scopul ca să se difuzeze în cercuri cât mai largi cărțile și ziarele creștine. Fiindcă ne apropiem de această Duminecă, îmi permit a face unele sugestii ce să cer realizate, dacă ținem la apariția cotidianului.

Cine trebuie oare să ostenească pentru răspândirea presei bune? Iată o întrebare care se cere lămurită. După unii răspunsul e simplu. Preotul bisericii, zic ei, trebuie să se angajeze singur la această misiune delicată, fiind vorba de o cauză a religiei. Fără doar și poate și preotul trebuie să ostenească din răspuțeri pentruca ideia trup să se facă. Dar, credem noi, preotul singur este insuficient. Cauza presei și a cotidianului nostru e cu mult prea mare, ca să nu fie îmbrățișată de întreaga comunitatea Bisericii noastre. „A clădi Biserici, școli, și a crea asociații este laudabil și foarte merituos, însă, dacă ele nu pot fi sprijinite de o presă cinstită, independentă și catolică, înseamnă a clădi pe nisip”, zicea marele Pius al X-lea. De aceea, alături de preot este inomis necesar să ostenească pentru această cauză mare: Agru-l, Reuniunile de Femei, Congregațiile mariane, cari toate își vor face o grijă esențială de a realiza ceva pentru Dumineca Presei. Comitetele centrale vor stăru pe lângă cele parohiale să câștige abonați, să se achite abonamentele și să propage presa bună. Cine stăpânește presa, stăpânește viitorul, zicea oarecineva. E adevărat că opinia publică este regina lumii, însă numai puțin adevărat este că presa o ridică, după cum vântul ridică valurile mării și le tulbură sau potolește după plac. Și atunci datorința noastră a tuturor deopotrivă este ca să răspândim toate ziarele noastre, prin toate mijloacele cari ne stau la dispoziție. Să ne abonăm noi înșine, să indemnăm și pe alții să aboneze la **Unirea, Unirea Popului și Cultura Creștină** dela Blaj. Iar pentru a-l convinge, îi vom împrumuta ziarul nostru, și nicidecum nu-l vom lepăda, ci încontinuu altuia i-l dăm să-l citească. Comitetele centrale vor arăta apoi că aparițiile blăjene au cu mult prea puțini abonați atât la sate cât și la orașe și suntem departe de a spune că nu se mai pot găsi și alți abonați.

În concret, departe preotul cu predicile și indemnurile sale, cu cercetarea enoriașilor la domiciliu pentru a-i înscrie printre abonații foilor blăjene; de altă parte diferitele asociații religioase, cu toții să ne fanatizăm pentru a dobândi cât mai mulți abonați buni la publicațiile susmenționate și atunci fără discuție vom vedea cu ochii proprii roadele binefăcătoare.

Dar oare Superioritatea ar putea avea ceva rol în sprijinirea presei bune? Și în această materie, ca și de altfel în toate cauzele Bisericii noastre, are toată puterea și rolul covârșitor îi incumbă. Ne luăm deci voie să propunem să se pășească mai energic în această materie. Fiecărui preot din pastorație să i-se pretindă să pregătească din vreme *Dumineca presei* și să facă totul pentru a obține un rezultat efectiv. Căci ziarele noastre sunt ca pâinea cea bună, iar preoții n'au decât să-le dea drept hrană sufletească enoriașilor pe cari îi păstoresc. Apoi, pe lângă asta, preotul să fie obligat de a arăta anual Superiorității ce anume și cât a realizat în folosul acestei forțe uriașe care este presa cotidiană creștină?

Paralel, Superioritatea să binevoiască a da directive Asociațiilor religioase, cărora să li-se ceară mai mult elan și mai multă osteneală, identificându-se cu cauza noastră comună.

Nu se poate retăcea desigur că grija părintească a Superiorității trebuie să se extindă la ajutorarea publicațiilor noastre cu ajutoare bănești. Cu puțină atențiune și la acest punct s'ar putea face enorm de mult bine pentru presa noastră blăjană. Și chiar ar fi cazul, pentru că simțim cu toții că fiecare din publicațiile noastre blăjene traversează crize financiare enorme și luptă cu greutăți pecuniare nebănuite. Față de această stare îngrijorătoare, după *publicațiile sunt ale noastre și se sbat din rășputeri pentru a servi cauza lui Hristos și sunt un trup și un suflet cu Biserica noastră*, se impune dela sine să răspundem și noi cu aceeași măsură. Mai ales, că într'alte instituții se cheltuiesc, din partea instituțiilor, sume fantastice pentru propagandă, până când la noi așa ceva este inexistent. Prin urmare, în acest scop, ceea ce s'a adunat cu tasul în Dumineca treia din Paresimi, dela toate bisericile din provincia noastră să se depoziteze la centrele eparhiale iar Superioritatea să distribuie anual ajutoare bănești publicațiilor blăjene și publicațiilor din diecezele respective, ca să le înlesnească apariția și să le facă posibilă o dezvoltare. Dacă aceste ajutoare bănești s'ar lua în serios și s'ar realiza, să fim siguri că s'ar deschide orizonturi de viitor ce ne îndrituesc să nădăjduim că într'o bună zi *Untrea* să-și reia sborul din apropiatul trecut de puternic cotidian al Bisericii noastre.

Am scris aceste sugestii pentru Dumineca Presei, fără a avea gândul de a produce efect tocmai contrar în rândurile cititorilor. Nimeni nu se îndoiește că presa cotidiană creștină va fi un important luptător al Bisericii noastre. Deci ideea de a-l avea trebuie alimentată și răspândită. Dela această datorie nimeni să nu se sustragă, ea trebuie să preocupe deopotrivă pe toți cari au la inimă cauza religiei noastre. Absența dela această datorie, e bine să se știe, prejudiciază interesele credinței noastre și trebuie considerată drept o trădare a cauzelor noastre vitale și primordiale.

Știri mărunte

Agrul local din Timișoara și-a ținut în ziua de 20 Februarie 1944 *adunarea generală* ordinară. După 3 ani și 6 luni de rodnică activitate, comitetul prezidat de d. Dr. Ion Țenchea și-a dat demisia, expirându-i mandatul. Au fost realesi: d. Dr. Ion Țenchea, ca președinte și d. Dr. Augustin Maior, ca vicepreședinte. Restul membrilor din comitet au fost complectati după cum urmează: secretar d. Prof. Seculeanu; membrii de drept: Păr. vicar Dr. Iuliu Rațiu, pâr. Ladislau Teglașiu, dna Iulia Dr. Maior și d. Șandru, președintele Astrului; membri aleși: dnii Col. Victor Negrea, Dr. Alex. Grozescu, Dr. Simeon Hațegan, Aurel Negreanu, I. Maxim, Dr. Alex. Buia, Dr. Vasile Mărcuș și Hejer Gheorghe.

Dela Beiuș. În cadrele Reun. „Sf. Maria” a conferențiat, Duminecă, 27 Februarie, dna *Maria Sergescu n. Kasterska*, soția savantului profesor dela Universitatea din București, despre „Poezii catolice francezi contemporani”. Prezentarea a făcut-o președinta Umfru-lui diecezan, dna Eliza dr. C. Pavel, directoara liceului român unit de Iete. Distinsa conferențiară — doctor în litere, autoarea mai multor lucrări și romane în limba franceză și polonă, corespondentă la diferite publicații streine — a reliefat personalitatea și operele lui Charles Péguy și Paul Claudel, ambii iluștri convertiți și ași ai literaturii franceze contemporane. Făcând legătura cu Evul Mediu (Péguy evocă doar clipele mari ale

Orléansului său și al Sf. Jeanne d'Arc, iar Paul Claudel eroismul creștin al acelorași timpuri de mult apuse), ei aduc un puternic suflu de credință și naționalism sănătos în veacul nostru îmbăcsit de rătăcirii. — Conferința, ținută în limba franceză, și care a vădit vastele cunoștințe cum și sufletul profund creștin al dnei Sergescu, a fost răsplătită cu vii aplauze din partea intelectualității beiușene. (h).

Se apropie „invazia”? E vorba, firește, de invadarea Europei de către armatele anglo-americe. Se pare că i se apropie sorocul. După conferința dela Teheran, englezii au anunțat-o solemn și categoric; și chiar dacă ar vrea să mai amâne, o reclamă mereu Rușii. Conducătorii armatei germane o anunță și ei ca probabilă. Generalul Dittmar, comentatorul oficial al Inaltului Comandament german, a declarat de curând la radio Berlin următoarele: „A sosit momentul când perspectivele deschiderii celui de al doilea front și deci a invaziei în Europa au intrat serios în sfera de acțiune. Pregătirile inamice sunt terminate. Armele navale, a arien, și terestre inamice sunt gata de a intra în acțiune”. La o importantă conferință, ținută la Berlin în 28-29 Februarie, însuși d. Dr. Goebbels, ministrul propagandei Reichului, a spus: „Probabil că adversarul nostru va încerca o invazie în vestul continentului, fapt care va face ca războiul să se apropie de apogeu”. În vederea evenimentelor s'au și luat măsuri pentru evacuarea apropiată a populației de pe țărmul mării Danemarcei.

Locale. Dumineca trecută a predicat în catedrală pâr. Dr. Leon Sârbu, rectorul internatului Vancean de băeți.

— După sf. liturghie din Catedrală, d. prof. univ. R. Cândea dela Sibiu, a ținut, în Palatul Cultural, o strălucită conferință, lămurind problema Transilvania în lumina istoriei universale.

— Tot Dumineca trecută a avut loc, la reședința mitropolitană, în sala sinodală, ședința de reconstituire a *Asociației corale Iacob Mureșianu* din loc. Cuvântul de deschidere l-a rostit I. P. S. Valeriu Traian. Cu acest prilej s'au cetit Statutele noii asociații și s'a ales, prin aclamație, noul comitet cu pâr. Dr. Sept. Todoranu ca președinte, pâr. Dr. Ioan Vesa ca vicepreședinte pâr. Dr. Simion Crișanu ca secretar, pâr. Celestin Cherebețiu dirijor, d. Ignat Boitoș, casier. — Membri în comitet: Ambroziu Iluțiu, I. Darvașiu, Dr. Victor Ciufudeanu, Vasile Văleanu și I. Florea. Cenzori: Dr. I. Cristea, Gh. Veliciu și Ioan Gabriș.

Centru Turistic activ. Ca reprezentant al turismului în Blaj și județ, *Turing-Clubul României „Centrul Blaj”*, a desfășurat următoarea activitate: 1. Până în prezent s'au înscris în Turing-Clubul României un număr de 110 membrii. — 2. În decursul verii anului 1943 s'au aranjat un număr de 8 excursii. La aceste excursii au luat parte un număr de 3 profesori și 108 elevi, foști elevi membrii ai Turing-Clubului și amatori. — În cele 8 excursii s'au parcurs cu trenul aproximativ 1871 km. iar pe jos 1100, făcându-se în timp de 48 zile. Excursiile s'au aranjat în următoarele regiuni: a) Piatra Ceții, Cheile Remețului și Munții Pleșca; b) Munții Trăscăului, Cheia Turzii, Poiana Aiudului; c) Roșia de Secaș, Ocna Sibiului; d) Valea Prahovei; e) Muntele Mare, Scărișoara, Munții Bihariei, Muntele Găina, Detunata, Cheile Remețului; f) Negoși, Bălea, Moldoveanu, Valea Sâmbetei; g) Munții Vulcanului, Munții Parâng, Mândra, Retezat; h) Valea Sebeșului, Surianul, Vârful lui Petru, Oașa, Cindrelul Săliște. (N. Gheție, reprezentant al T. C. R. în Blaj și județ).

Spre știre. Ni-se cere să publicăm următoarele: Se face cunoscut că, Marele Staț Major a aprobat ca ofițerii și subofițerii activi sau concentrați, să poată călători pe calea ferată sau autobuze C. F. R., pentru interesele personale, numai pe bază de bilete de voie, fără a mai avea nevoie de autorizații. Trupa activă sau concentrată va călători în aceleași condițiuni între 1-6 ale fiecărei luni; deasemenea și în cursul lunii, la orice dată, însă numai acei cari au specificat în biletul de voie: „pentru recompensă”, „deces de familie” (în care caz trebuie să aibă atașată și citația), sau ordonanțele care însoțesc pe ofițerii lor.

Aviz. Serbarea sfințirii drapelului *Asociației Refugiaților din Blaj*, plănuită pe ziua de 19 Martie și publicată în unele gazete pe această dată, se amână — probabil cu una săptămână — pentru a

i se putea da amploarea cerută de noile împrejurări. Data precisă se va anunța ulterior. — *Asociația Refugiaților și Expulsaților din Nordul Ardealului*, Secția Târnava Mică.

Telefonul „Unirii”

Am primit abonament de sprijin și exprimăm călduroase mulțumite: Dr. V. Pocol, Deva, 1000 lei; Victoria Stoica, Iași 800 lei; Dr. F. Geleșianu, Lugoj 700 lei.

Am primit abonament pe 1944: A. Mangra, Tilecuș; I. Andreica București (pe 1/2 an); T. Popescu București; R. Stoica Hațeg, P. Stoica Hațeg, Mănăstirea Bunevestiri Moreni, Oficiul parohial Vulcan, D. Stănuțel Cincul, I. Balomiri Deva, I. Varna Dumbrăveni, S. Gocan Timișoara.

Dr. Z. Brehăriu. Confirmăm primirea sumei de 500 lei, abonament pe 1943. Vă mulțumim.

I. Bologa Ocna Mureș. Confirmăm primirea abonamentului pe 1943. Adresa am corectat o.

Episcopia Română Unită de Oradea-Beiuș

No. 173—1944

Concurs

Se publică concurs, cu termen de 30 de zile, pentru completarea postului de șef de birou al inventarului, nou înființat la cancelaria Episcopiei.

Pe lângă îndeplinirea condițiilor cerute de art. 3 și 57 din Codul Funcționarilor Publici, concurenților li-se cere să fie proești, sau absolvenți de Teologie. Potrivit adresei Onor. Minister al Culturii Naționale și al Cultelor, Dir. Cult. Nr. 62.144—a. c., se va da preferință acelor dintre concurenți, care vor fi și licențiați ai Academiei Comerciale, în Matematici sau Drept (art. 75 din C. F. P.)

Cererile, cu actele prevăzute de lege, se vor înainta Ordinariatului Oradea-Beiuș până la 28 Martie a. c.

Beiuș, 28 Februarie 1944.

C. TĂMĂIANU
vicar general episcopesc

FRIDERIC HÖNIG

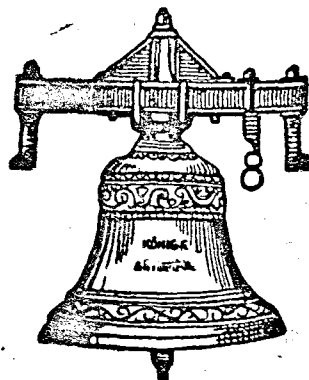
ARAD, STRADA BARIȚIU 10—21

„Inreg. F. S. 34/1931 Arad” cf. dispozițiilor
în vigoare

Cea mai veche
și mai mare tur-
nătorie de clopote
din România.

Fondată
la anul 1840

La comandă fabrică clopote de orice mărime din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanță mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licențiată. Rechizite și scune de fier pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefon 376.

Citiți și răspândiți

„UNIREA”